

Helma Pantus

1994

De heldinnen van Helma Pantus (1957) zoeken altijd de buitenlucht op. Zij maken een kopstand aan de waterkant of rennen bloot door een zonovergoten bos -huppelend van vreugde of struikelend van schrik, wie zal het zeggen: wij kunnen niet zien wat dat ene meisje zag, dat, blijkbaar betrappt in een momentopname, plotsklaps haar pas inhoudt. Omringd door een stralend goud, geel en groen getint gebladerte, strekt zij haar handen voor zich uit, als om de gevaren te bezweren die schuilgaan in het struweel. Misschien ondernemen de naakte alter-ego's van de kunstenares een vlucht naar het paradijs. Ze gaan op in de vrije natuur, afwisselend rennend en rustend, rustend en rennend, want de lusthof waar zij naar verlangen wijkt met de horizon.

Soms hurkt een meisje neer in de avondschemering, op de top van een heuvel. Ze plant haar blote voetjes in het gras en doet een plas. Steels achteromblikkend over haar rozige schouder, kijkt ze vanuit haar ooghoeken naar ons terug. Het zilveren riviertje dat tussen haar benen ontspringt, stroomt kronkelend naar beneden, voorbij aan de man die zich achter haar rug heeft neergevlijd. Behalve een voyeur in een bevoorrechte positie is hij, anders dan wij, een deelnemer in plaats van een buitenstaander. Ontbloot van kruin tot kont, voegt hij zich naar de idyllische omgeving met de door hem bewonderde 'waternimf' en even verderop een haasje, dat nieuwsgierig uit zijn hol te voorschijn kruipt.

Pantus schildert bedrieglijk romantische tafereeltjes. De vrouwen die de hoofdrol spelen in het ongerepte landschap dat zich

op haar doek in de zoetste kleuren ontvouwt, zijn het slachtoffer van hun verbeelding. Ze verliezen zich in een droom die elk moment in een nachtmerrie kan omslaan. Met plagerig leedvermaak, en vaak in een licht schetsmatige stijl, verhaalt de kunstenares over hun twijfels en hun begeerte, hun reikhalzen naar de ware liefde en hun vrees voor de eenzaamheid -bijvoorbeeld in een onhandige omhelzing met een wellustig varken. Zelfs een meisje dat mag zetelen in de wolken, haar blonde wapperharen vrijelijk dansend in de wind, is ten prooi aan de melancholie.

Maar in haar recente werk is Pantus' heldin ineens een vrouw die van wanten weet. Verfijnder en monumentaler geschilderd dan voorheen, gedraagt zij zich als een pin-up, die zelfs de

meest onderkoelde man naar haar hand poogt te zetten. Met een suggestief gebaar poot zij een wortel in het gezicht van een sneeuwpop, legt ze haar wang tegen zijn schouder of nestelt ze zich in zijn armen. Toch blijkt de femme fatale niet bij machte haar ijzingwekkende minnaar te doen ontdooien, hoe innig hun samenzijn ook oogt. Het duo verrijst onder een staalblauwe hemel, overgeleverd aan een vorst die zich door geen lichaamswarmte laat vermurwen. Niet de pop komt tot leven, maar de vrouw verkleumt. De kou sluipt onder haar streezachte huid, en tenslotte ligt zij achterover in een verlaten sneeuwlandschap. Wij kijken aan tegen de voetzolen van een eenzaam lijk, dat echter weer op zal staan, zodra Pantus het wil. Hopelijk met spoed, in haar eerstvolgende schilderij.